

Наукові перспективи
Видавнича група

№ 12 (26)

2023

НАУКА і ТЕХНІКА

серія: право, серія: економіка, серія: педагогіка,
серія: техніка, серія: фізико-математичні науки

СЬОГОДНІ

З Україною

в серці!

Видавнича група «Наукові перспективи»

**Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея
докторів наук із державного управління»**

Громадська організація «Асоціація науковців України»

«Наука і техніка сьогодні»

*(Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»)*

Випуск № 12(26) 2023

Київ – 2023

Publishing Group «Scientific Perspectives»

**Public Scientific Organization «Ukrainian Assembly of
Doctors of Sciences in Public Administration»**

Public organization «Association of Scientists of Ukraine»

"Science and technology today"
*("Pedagogy" series, "Law" series, "Economics" series,
"Physical and mathematical sciences" series, "Technics" series)*

Issue № 12(26) 2023

Kiev – 2023

**«Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право»,
Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»):
журнал. 2023. № 12(26) 2023. С.850**

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 07.04.2022 № 320 журналу присвоєно категорію "Б" із економіки та педагогіки (спеціальності – 015 - Педагогічні науки; 076 - Економічні науки)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 № 530 журналу присвоєно категорію "Б" із права (спеціальність – 081 Юридичні науки)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 10.10.2022 № 894 журналу присвоєно категорію "Б" із техніки (спеціальність - 122 Комп'ютерні науки)

Журнал видається за підтримки Міждержавної гільдії інженерів консультантів, Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання»

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 24.10.2023, №6/10-23)

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible

Головний редактор: Сопілко Ірина Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Відмінник освіти України, Лауреат Премії Президента України для молодих вчених, Лауреат Премії Верховної Ради України найталановитішим молодим ученим в галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок, академік Академії наук вищої школи України, Заслужений юрист України (Київ, Україна)

Редакційна колегія

- Артемчук Володимир Олександрович - доктор технічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник Інституту проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова НАН України (Київ, Україна)
- Бахов Іван Степанович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- Будник Вікторія Анатоліївна - кандидат економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-логістики та транспортних технологій Державного університету інфраструктури та технологій (Київ, Україна)
- Волк Павло Павлович – доцент кафедри водної інженерії та водних технологій Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Гирка Ольга Ігорівна - кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри товарознавства, митної справи та управління якістю Львівського торговельно-економічного університету (Львів, Україна)
- Гнатюк Сергій Олександрович - кандидат технічних наук, доцент, заступник декана факультету аеронавігації, електроніки та телекомунікацій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Дацій Олександр Іванович - доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- Дівізюк Михайло Михайлович - доктор фізико-математичних наук, професор, Завідувач відділу Відділу цивільного захисту та інноваційної діяльності Державної установи Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України (Київ, Україна)
- Дяденчук Альона Федорівна - кандидат технічних наук, старший викладач кафедри вищої математики і фізики Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (Мелітополь, Україна)
- Забулонов Юрій Леонідович - доктор технічних наук, професор, Член-кореспондент НАН України, директор Державної установи «Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України» (Київ, Україна)
- Льїн Валерій Юрійович - доктор економічних наук, професор (Київ, Україна)
- Ляїна Анастасія Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління і адміністрування Національного торговельно-економічного університету (Київ, Україна)
- Кардаш Оксана Любомирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та економічної кібернетики Навчально-наукового інституту автоматики, кібернетики та обчислювальної техніки Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)

- Квасніков Володимир Павлович — доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютеризованих електротехнічних систем та технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Коваленко Валентин Васильович - доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник сектору авторського права та суміжних прав лабораторії авторського права та інформаційних технологій Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України (Київ, Україна)
- Коваленко Олена Михайлівна - кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник відділу профільного навчання Інституту педагогіки НАПН України (Київ, Україна)
- Комнатний Сергій Олександрович - докторант кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)
- Кравчук Володимир Миколайович — доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Кузьмич Людмила Володимирівна - доктор технічних наук, головний науковий співробітник Інституту водних проблем і меліорації Національної академії аграрних наук України (Київ, Україна)
- Куницький Сергій Олександрович - кандидат технічних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник науково-дослідної частини Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Лук'янчук Олександр Петрович — кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри будівельних, дорожніх, меліоративних, сільськогосподарських машин та обладнання Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Маджд Світлана Михайлівна - доктор технічних наук, професор, професор кафедри зеленої економіки та економіки природокористування Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління (Київ, Україна)
- Мануель Давид Массено - доцент відділу права та захисту даних, старший науковий співробітник і член координаційного комітету лабораторії UbiNET, запрошений член PDPC, член-консультант комісії цифрового права муніципальних адвокатських колегій Кампінаса та Прая-Гранде (Сан-Паулу), а також Комісії з інновацій, управління та технологій муніципальної адвокатської колегії Гуарульюса, коментатор IODA, почесний член IDEIA Institute, член Наукового комітету MICHR, член EDEN, член-кореспондент RedNAC, член UMAU, член-кореспондент UBAU (Португалія)
- Микитин Тарас Миронович - кандидат технічних наук, завідувач кафедри менеджменту Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- Миргород-Карпова Валерія Валеріївна - кандидат юридичних наук, заступник директора з наукової роботи, старший викладач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету (Суми, Україна)
- Мізюк Вікторія Анатоліївна - кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- Мірошніченко Валентина Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)
- Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща)
- Огієнко Микола Миколайович - кандидат технічних наук, професор кафедри організації авіаційних робіт та послуг Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Одарченко Роман Сергійович - завідувач кафедри телекомунікаційних та радіоелектронних систем Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Оніщенко Наталія Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, академік НАПрН України, завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права ім. В.М.Корецького НАН України (Київ, Україна)
- Опанасенко Володимир Миколайович — доцент кафедри комп'ютеризованих електротехнічних систем та технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Охрімченко (Жмурко) Тетяна Олександрівна - старший науковий співробітник кафедри комп'ютеризованих систем управління Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва і маркетингу Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Поліщук Віталій Васильович — кандидат сільськогосподарських наук, завідувач відділу зрошення, відділення меліорації Інституту водних проблем і меліорації Національної академії аграрних наук України (Київ, Україна)
- Приходькіна Наталія Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
- Стахова Анжеліка Петрівна — старший викладач кафедри комп'ютеризованих електротехнічних систем та технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Турчинова Ганна Володимирівна — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна)
- Фесенко Андрій Олексійович - кандидат технічних наук, асистент кафедри кібербезпеки та захисту інформації Київського національного університету імені Тараса Шевченка. (Київ, Україна)
- Черненко Варвара Петрівна - кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри інформатики і вищої математики Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського (Кременчук, Україна)
- Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)
- Чумак Оксана Володимирівна - доктор економічних наук, доцент, науковий співробітник відділу статистики і аналітики вищої освіти Державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики», (Київ, Україна)
- Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- Якимчук Аліна Юріївна - доктор економічних наук, професор, Академік економічних наук України, професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Якимчук Олег Феодосійович - керівник групи білінгу Відділу бізнес-систем Департаменту інформаційних технологій ПРАТ «Рівнеобленерго» (Рівне, Україна)
- Яцишин Андрій Васильович - доктор технічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник Відділу цивільного захисту та інноваційної діяльності Державної установи «Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України» (Київ, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

© автори статей, 2023

© Видавнича група «Наукові перспективи», 2023

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Право»

Білоус К.В.

ПРОБЛЕМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОBOB'ЯЗКОВОЇ МЕДІАЦІЇ ДЛЯ РОЗГЛЯДУ МАЛОЗНАЧНИХ СПРАВ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

14

Гарашук В.М., Дмитрик О.О., Федчишин С.А.

ПЕРЕМІЩЕННЯ ТОВАРІВ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ: ОКРЕМІ ПРОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ

27

Гнатів О.Б., Паламар С.Б.

ОСОБЛИВОСТІ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, СПРИЧИНЕНОЇ НЕПОВНОЛІТНИМИ ОСОБАМИ

40

Гриценко В.Є.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ВЕКТОРУ РОЗВИТКУ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

50

Дзевелюк М.В., Дзевелюк А.В., Чернищук Н.В.

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ І ПРАВО: ВИКЛИКИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА КІБЕРБЕЗПЕКА

62

Дичко О.О., Лозко А.А., Карлов О.Ю.

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ

73

Драчов О.В.

ЄДИНИЙ СТРАХОВИЙ РИНОК ЄВРОПЕЦЬСОГО СПІВТОВАРИСТВА, ЯК СКЛАДОВА ЄДИНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ СПІЛЬНОТИ: СТАНОВЛЕННЯ ТА СЬОГОДЕННЯ

84

Журавльов М.В.

ЗАЛУЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ЯК ДЖЕРЕЛО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ

96

- Ільющенко Д.В.** 108
*ВИТОКИ СТАНОВЛЕННЯ ПРИНЦИПУ НЕЗАСТОСУВАННЯ СИЛИ
АБО ПОГРОЗИ СИЛОЮ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ*
- Колпаков В.К.** 116
*СИСТЕМАТИКА ЗАСАД ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ*
- Маньгора В.В., Вітвіцький М.В.** 129
*СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ ГОСПОДАРСЬКИХ
ДОГОВОРІВ*
- Маньгора Т.В., Гонтарук Я.В., Опаренюк К.І.** 144
*РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ У СФЕРІ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ*
- Маньгора Т.В., Семенюта О.С.** 155
*АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО СТАТУСУ НАЦІОНАЛЬНОЇ
СЛУЖБИ ПОСЕРЕДНИЦТВА І ПРИМИРЕННЯ*
- Мінакова Є.В.** 169
*ІНСТИТУЦІЙНА СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД
ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ*
- Орбець К.М.** 182
*ПРОБЛЕМИ РОЗМЕЖУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПО-
РУШЕНЬ ПРОТИ ПОРЯДКУ КОРИСТУВАННЯ ВІЙСЬКОВИМ
МАЙНОМ І ЙОГО ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА СУМІЖНИХ КРИМІНАЛЬНИХ
ПРАВОПОРУШЕНЬ*
- Палієнко А.В.** 195
*РЕГЛАМЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ ЄС № 912/2014
ВІД 23 ЛИПНЯ 2014 РОКУ: ЮРИДИЧНИЙ АНАЛІЗ*
- Сопілко І.М., Токарева К.С.** 204
*ГЕНЕЗИС НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ
СУТНОСТІ ТА ЗМІСТУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД
ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ*

Фастовець Н.В., Гончарук О.В., Борденюк О.В.
*СУДОВА СИСТЕМА ТА ПРОЦЕДУРИ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ:
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТА РЕФОРМИ*

220

Христинченко Н.П.
*ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА ЯК УЧАСНИКА
ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ ІНДИВІ-
ДУАЛЬНИХ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ*

234

СЕРІЯ «Економіка»

Гаврилко Т.О., Герасименко Я.О.
*СТРАХОВІ РИЗИКИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ В ПЕРІОД ВОЄННОГО
СТАНУ*

241

Залізнюк В.П.
*ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ
ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ*

253

Нечипорук О.В.
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ

262

Павлова Г.Є., Приходько І.П., Стасюк К.В.
ПОНЯТТЯ ФАКТОРИНГУ ТА ЙОГО ВІДОБРАЖЕННЯ В ОБЛІКУ

273

Пономарьова Т.В., Валькова Ю.Г.
ПОДАТКОВЕ ПЛАНУВАННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

283

Пономарьова Т.В., Спесива К.Ю.
*ВИБІР ОПТИМАЛЬНОГО МЕТОДУ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ
НА СІЛЬСЬКОГОПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ*

295

Рябенська М.О., Мазуркевич І.О.
*УПРАВЛІННЯ ЛОЯЛЬНІСТЮ СПОЖИВАЧІВ У СФЕРІ РЕСТО-
РАННОГО БІЗНЕСУ*

305

Ставерська Т.О., Глущенко І.А., Лисак Г.Г.
*ФІНАНСОВІ ТЕХНОЛОГІЇ (FINTECH) ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЦИФРОВУ
ЕКОНОМІКУ*

315

Уланова С.І., Плуталов С.І., Дрібнич В.В.**327***ПРО РОЗВИТОК АВТОРСЬКОГО ПРАВА В ТЕАТРАЛЬНОМУ
МИСТЕЦТВІ УКРАЇНИ КРИЗЬ ПРИЗМУ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИХ ТА
ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗАСАД***Юрчук Н.П., Кіпоренко С.С.****340***ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ КОРМОВИРОБ-
НИЦТВА***СЕРІЯ «Педагогіка»****Burovska O.A.****356***LEXICAL COMPETENCE IN INDONESIAN ORAL SPEECH OF FUTURE
PHILOLOGISTS: EXPERIMENTAL VERIFICATION OF THE
FORMATION EFFECTIVENESS***Haieva P.O., Bondarenko O.I.****371***INNOVATIVE EDUCATIONAL METHODS USING ROLE GAMES IN
LEARNING ENGLISH IN A PROFESSIONAL CONTEXT***Kindzhybala O.S.****382***CRITERIA AND SYNDARTS FOR ASSESSING LINGUISTIC AND
SOCIOCULTURAL COMPETENCE OF THE KOREAN LANGUAGE IN
ORAL SPEECH***Petliovana L.L., Sukhovetska S.V., Shadura V.A.****393***METHODS OF ASSESSING STUDENTS' LEARNING ACHIEVEMENTS IN
A FOREIGN LANGUAGE***Shenderuk O.B., Perminova V.A., Lytvyn S.V.****405***MODERN EDUCATIONAL CHALLENGES***Slobodynska O.A.****414***SOCIO-CULTURAL COMPETENCE OF FUTURE MUSIC TEACHERS IN
THE CONTEXT OF PRACTICAL SUPPORT***Василюк В.М.****423***СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ДОСЛІДНИЦЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ
МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ»***Григорчук Т.В.****436***ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЇХНЬОГО ЛОГІЧНОГО
МИСЛЕННЯ*

Драгомирецька О.О.*КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ
ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ: СИСТЕМА ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ*

446

Єщенко М.М.*МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКИХ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ*

457

Заневський І.П.*ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ БАСКЕТБОЛІСТІВ*

474

Каплінський В.В., Дамзін О.В., Тетерук Р.О.*МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОГО
СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ В СИСТЕМІ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ УКРАЇНИ (КІН. ХХ – ПОЧ. ХХІ СТ.)*

482

Кримова Н.О., Колонтай Д.В.*ПСИХОЛОГО-ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ РЕФЛЕКСІЇ ТА
КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ*

495

Кузнецов Р.М.*ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ПРОФЕ-
СІЙНОЇ ОСВІТИ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ*

507

Макаренко І.Є.*ЩОДО ПРОБЛЕМИ СТИМУЛЮВАННЯ ТА МОТИВАЦІЇ ПЕДАГО-
ГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО
САМОРОЗВИТКУ В СИСТЕМІ ПЕДАГОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ*

520

Мовчан Л.В., Каричковська С.П., Чучмій І.І.*ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕРСОНАЛІЗОВАНОГО НАВЧАННЯ ДИСЦИПЛІН
ГУМАНІТАРНОГО ПРОФІЛЮ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ЯК ЧИННИК
ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ*

537

Онипченко О.І., Сургова С.Ю., Білозерова М.В.*ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО
СОЦІАЛЬНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ У ЗАКЛАДАХ
ВИЩОЇ ОСВІТИ*

549

Остапенко Е.М., Коробко Т.О., Сокальська Н.Л., Волкова Н.В., Квітко Н.М. **563**

ЕЛЕКТРОННА ОСВІТА В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ В УКРАЇНІ

Сікорин У.Б., Стецьків А.О., Рушак Н.І., Малофій М.Л. **575**

ВИКОРИСТАННЯ SERVICU LEARNING APPS ПРИ ВИВЧЕННІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ХІМІЇ

Струк А.В., Галушак О.В. **586**

ФОРМУВАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Ступак О.Ю., Чуто К.О. **593**

ФОРМУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАМОТНОСТІ ДІТЕЙ СТРАШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Харківська А.А. **602**

РОЗВИТОК МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Шевченко О.М., Лещенко Т.О., Жовнір М.М. **612**

ІНТЕГРАЦІЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

СЕРІЯ «Фізико-математичні науки»

Рамазанов Д.М., Анохін І.Є. **626**

РОЗРОБКА ВОЛЬФРАМОВОГО МАТРИЧНОГО КОЛІМАТОРА ДЛЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ПРОСТОРОВО ФРАКЦІОНОВАНОЇ ТЕРАПІЇ

СЕРІЯ «Техніка»

Kulbovskiy I.I., Holub H.M., Kozachuk O.I. **637**

DEVELOPMENT OF BASIC PROJECT MANAGEMENT STRATEGIES FOR THE PRODUCTION AND USE OF TECHNICAL CAPABILITIES BY RAILWAY TRANSPORT UNITS DURING A FULL-SCALE INVASION OF UKRAINE

Nagachevska O.O., Rusyn V.I., Nahachevska M.V.*MULTILINGUAL INTERNAL COMMUNICATION PRACTICES IN WEB APPLICATION DEVELOPMENT FOR EARLY-STAGE INFORMATION TECHNOLOGY VENTURES*

649

Yusyn Ya.O.*TECHNICAL AND LEGAL MEANS OF LIMITING ACCESS TO OPEN SOURCE SOFTWARE*

664

Білоконь О.С.*ОСОБЛИВОСТІ ДЕТЕКТУВАННЯ ТА ОЦІНКИ ТРАЄКТОРІЇ МОБІЛЬНОГО РОБОТА*

672

Глазунова О.Г., Золотуха Р.А.*РОЗРОБКА ВЕБ-ДОДАТКУ ДЛЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ КОМАНД В ІТ*

689

Ільїн С.В., Холод Є.Л., Мазничко А.Б.*ОРГАНІЗАЦІЯ ДАНИХ В ЕЛЕКТРОННОМУ МІКРОФІЛЬМІ*

701

Ковальський Б.М., Гавриш Б.М., Занько Н.В.*МОДЕЛЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІТ-СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ПОЛІГРАФІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ОПЕРАЦІЙНОМУ РІВНІ*

713

Носко С.В., Костюк Д.В., Галецький О.С.*ВПЛИВ ГІДРОДИНАМІЧНИХ ФАКТОРІВ НА РІВНОМІРНІСТЬ ТОВЩИНИ РІДИННОГО ШАРУ ПРИ ЕКСТРУЗІЙНОМУ НАНЕСЕННІ*

726

Половенко Л.П., Мерінова С.В.*ЙМОВІРНІСНО-СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ У ВИЯВЛЕННІ КІБЕРІНЦИДЕНТІВ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ*

737

Пшеничнюк А.О.*ПІДВИЩЕННЯ ШВИДКОДІЇ АКТУАЛІЗАЦІЇ СИТУАЦІЙНОЇ ОБІЗНАНОСТІ В ГІС ЗА РАХУНОК ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЇ З КОМПЛЕКСІВ БПЛА*

750

Селіванов В.Л., Гуцуляк Н.А., Саницький А.П.*ОДИН ПІДХІД ДО ПРИСКОРЕННЯ ЕКСПОНЕНЦІЮВАННЯ НА ПОЛЯХ ГАЛУА ДЛЯ КРИПТОГРАФІЧНИХ ЗАСТОСУВАНЬ*

767

Січко Т.В., Зелінська О.В., Потапова Н.А.**780***ПРИКЛАДНІ КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ КОНТЕНТ-АНАЛІЗУ
ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ***Федорін І.В., Бондарчук Є.І.****792***ОГЛЯД СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ
ВТОМИ ЗА ДОПОМОГОЮ МОДЕЛЕЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА
ОСНОВІ АНАЛІЗУ СЕРЦЕВИХ СИГНАЛІВ***Федорін І.В., Кройс Н.І.****806***ПРОГРАМНИЙ ДОДАТОК ДЛЯ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ТА ОБРОБКИ
ТРЬОХВИМІРНИХ УЛЬТРАЗВУКОВИХ ЗОБРАЖЕНЬ***Федорін І.В., Кройс Н.І.****820***ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ТРИВИМІРНОЇ
КОМП'ЮТЕРНОЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ УЛЬТРАЗВУКОВИХ ЗОБРАЖЕНЬ***Федорін І.В., Синчук В.П.****834***РОЗРОБКА ТА ОЦІНКА МОДЕЛЕЙ МАШИННОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ
ПРОГНОЗУВАННЯ ФІБРИЛЯЦІЇ ПЕРЕДСЕРДЬ НА ОСНОВІ ДАНИХ
ЕЛЕКТРОКАРДІОГРАМИ*

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Вітаю Вас із виходом чергового номера фахового журналу категорії Б “Наука і техніка сьогодні”.

У випуску видання розкриті питання: розгляду генезису наукових досліджень, спрямованих на визначення сутності та змісту адміністративно-правових засад діяльності правоохоронних органів; дослідження особливостей відшкодування шкоди, що спричинена неповнолітньою особою у цивільному праві; отримання нових знань про зміст, роль і систематику засад дисциплінарної відповідальності державних службовців та їх реалізації в правозастосуванні та ін.

То ж, користуючись нагодою, вітаю всіх авторів і читачів нашого видання й зичу подальших наукових пошуків і здобутків, перемог і звершень.

З повагою,

**директор Видавничої групи «Наукові перспективи»,
кандидат наук з державного управління, доцент,
Лауреат премії Президента України для молодих вчених,
Лауреат премії Верховної Ради України молодим ученим **Ірина ЖУКОВА****

УДК 347.78

[https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-12\(26\)-144-154](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-12(26)-144-154)

Маньгора Таміла Василівна кандидат юридичних наук, доцент, Вінницький національний аграрний університет, Вінницький національний аграрний університет, вул. Сонячна 3, м. Вінниця, 21008, тел.: (097) 439-82-32, <http://orcid.org/0000-0002-7010-8768>

Гонтарук Ярослав Вікторович кандидат економічних наук, доцент, Вінницький національний аграрний університет, вул. Сонячна 3, м. Вінниця, 21008, тел.: (097) 374-84-94, <http://orcid.org/0000-0002-7616-9422>

Опаренюк Кирило Ігорович здобувач ступеня магістра, Вінницький національний аграрний університет, вул. Сонячна, 3, м. Вінниця, 21008, тел.: (098) 711-05-95, <https://orcid.org/0009-0006-0656-073X>

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

Анотація. В результаті дослідження визначено, що комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності в дослідницьких університетах зазвичай відбувається через створення інноваційних технологічних стартапів або здійснення публічно-приватного партнерства, що забезпечує таким ЗВО реалізацію наукової та науково-технічної продукції, майнового права на використання об'єкта права інтелектуальної власності, а також доведення наукових розробок до виробництва. Визначено, що сучасна концепція реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності включає в себе 2 рівні, а саме створення Національного органу інтелектуальної власності та створення способів роздержавлення Українського агентства з авторських і суміжних прав який збиратиме роялті визначених законодавством сферах.

Методологічну основу дослідження склали насамперед універсальні наукові принципи об'єктивності, системності, всебічного вивчення проблеми, історизму. Під час дослідження застосовано систему наукових методів: а) загальнофілософські (діалектичний, позитивістський); б) загальнонаукові (аналіз, синтез, узагальнення, аналогія, класифікація, системний, історичний, прогнозування); спеціально-наукові (спеціально-юридичні) методи (юридично-догматичний, порівняльно-правовий).

За результатами проведеного дослідження визначено пріоритети

реформування діяльності органів державної влади в сфері інтелектуальної власності: необхідним є подальший розвиток діджитал платформи «Інноватор» та мобільного додатку до неї для спрощення процедури реєстрації та комерціалізації авторських прав; розвиток регіональної мережі Національного офісу трансферу технологій для забезпечення комерціалізації ОПІВ «під ключ» для науковців; розвиток співробітництва між науково-дослідними установами, закладами вищої освіти з Центральним офісом TISC та розвиток його регіональної мережі; розвиток співробітництва з промисловими підприємствами УКРНОВІ та ДО «Українське агентство з авторських та суміжних прав» для реалізації авторських прав через їх комерціалізацію.

Реалізація запропонованих заходів дасть можливість значно розширити поле діяльності вітчизняних дослідників, забезпечити їх подальшу діяльність за рахунок комерціалізації ОПІВ та вивести вітчизняні об'єкти інтелектуальної власності на світовий ринок технологій.

Ключові слова: Національний орган з питань інтелектуальної власності, Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ), роялті, інтелектуальна власність, інновації, реформування, штучний інтелект.

Manhora Tamila Vasylivna Candidate of legal sciences, associate professor, Vinnytsia National Agrarian University, Vinnytsia National Agrarian University, Sonyachna St., 3, Vinnytsia, 21008, tel.: (097) 439-82-32, <https://orcid.org/0000-0002-7010-8768>

Hontaruk Yaroslav Viktorovich Candidate of economic sciences, associate professor, Vinnytsia National Agrarian University, Sonyachna St., 3, Vinnytsia, 21008, tel.: (097) 374-84-94, <https://orcid.org/0000-0002-7616-9422>

Oparenjuk Kyrylo Ihorovich master's degree candidate, Vinnytsia National Agrarian University, Sonyachna St., 3, Vinnytsia, 21008, tel.: (098) 711-05-95, <https://orcid.org/0009-0006-0656-073X>

REFORMING THE SYSTEM OF STATE BODIES IN THE SPHERE OF INTELLECTUAL PROPERTY IN UKRAINE

Abstract. As a result of the study, it was determined that the commercialization of objects of intellectual property law in research universities usually occurs through the creation of innovative technological startups or the implementation of public-private partnerships, which ensures the realization of

scientific and scientific and technical products, property rights for the use of the object of law in such higher education institutions intellectual property, as well as bringing scientific developments to production. It was determined that the modern concept of reforming the state system of legal protection of intellectual property includes 2 levels, namely the creation of the National Intellectual Property Authority and the creation of methods of denationalization of the Ukrainian Copyright and Related Rights Agency, which will collect royalties spheres defined by legislation.

The methodological basis of the research was first of all the universal scientific principles of objectivity, systematicity, comprehensive study of the problem, historicalism. During the research, a system of scientific methods was applied: a) general philosophical (dialectical, positivistic); b) general scientific (analysis, synthesis, generalization, analogy, classification, systemic, topical, prediction); special-scientific (special-judicial) methods (judicial-dogmatic, comparative-legal).

Based on the results of the research, the priorities for reforming the activities of state authorities in the field of intellectual property are determined: further development of the digital platform "Innovator" and its mobile application is necessary to simplify the procedure for registration and commercialization of copyrights; development of the regional network of the National Office of Technology Transfer to ensure turnkey commercialization of OPIP for scientists; development of cooperation between research institutions, institutions of higher education with the Central Office of TISC and development of its regional network; development of cooperation with industrial enterprises UKRNOVI and DO "Ukrainian Copyright and Related Rights Agency" for the realization of copyrights through their commercialization.

The implementation of the proposed measures will make it possible to significantly expand the field of activity of domestic researchers, ensure their further activity due to the commercialization of IP rights and bring domestic objects of intellectual property to the world technology market.

Keywords: National Intellectual Property Authority, Ukrainian National Office of Intellectual Property and Innovation (UKRNOIVI), royalty, intellectual property, innovation, reform, artificial intelligence.

Постановка проблеми. Соціально-економічний розвиток кожної країни спрямований на розвиток науки, техніки, освіти. Від рівня розвитку економіки, виробництва залежить добробут населення країни, також визначаються напрямки людської діяльності, важливими серед яких забезпечення державного захисту інтелектуальної власності. В наш час об'єкти інтелектуальної власності зумовлюють рівень розвитку виробництва на основі досягнень науки і культури. На сьогодні в Україні бракує використання

(впровадження) власних передових технологій не лише у виробництві, а й в освіті, науці, медицині, сільському господарстві тощо. Україна досить неефективно використовує свій інтелектуальний потенціал та залишається однією з найбільш відсталих країн у технологічному розвитку на що опосередковано впливає недосконалість національного законодавства в сфері інтелектуальної власності. Тому реформування системи державних органів у даній сфері є одним з першочергових завдань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам реформування системи державних органів в сфері інтелектуальної власності присвячені наукові праці Маньгори В. [4], Пері М. [6], Соломон А. [7], Познякова С. [9] та ін. Проте дослідження перспектив розвитку системи державних органів у сфері інтелектуальної власності є надзвичайно необхідним, що зумовлює актуальність даного дослідження.

Мета статті – розглянути систему державних органів у сфері інтелектуальної власності в Україні та визначити напрями вдосконалення діяльності даних установ.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні за деякими показниками Україна посідає перше місце в точних науках – математиці, інформатиці, фізиці та інших галузях. Проте склалася парадоксальна ситуація: високий рівень наукового (інтелектуального) потенціалу України не впливає на загальні темпи економічного розвитку.

Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) опублікувала звіт «Світовий індекс інтелектуальної власності 2021» (WIPI), який аналізує діяльність у сфері інтелектуальної власності в усьому світі на основі статистичних даних із 2020 року інтелектуальної власності та національних і регіональних звітів ВОІВ.

Звіт включає показники щодо винаходів, корисних моделей, товарних знаків, промислових зразків, охорони сортів рослин і географічних зазначень. Розвиток креативних економік і діяльність видавничого сектору також відображено в дослідницьких матеріалах і галузевих джерелах.

Основними тенденціями, представленими у звіті WIPI 2021, є значне збільшення заявок на торгові марки, незважаючи на уповільнення світової економіки, пошук патентних заявок на винаходи та корисні моделі, а також на промислові зразки. Так, на 13,7% зросла кількість заявок на реєстрацію торговельних марок, на 1,6% – на патенти, на 2% – на промислові зразки.

Як зазначив Генеральний директор ВОІВ Дарен Танг, звіт ВОІВ про глобальну показники у сфері інтелектуальної власності підтверджує, що, незважаючи на найгірший економічний спад за останні десятиліття, кількість реєстрацій інтелектуальної власності, чіткий показник інноваційної активності,

продемонструвала значну стійкість. Це контрастує з фінансовою кризою 2008-2009 років, коли заявки на патенти та торговельні марки різко скоротилися, і підтверджує, що компанії по всьому світу виводять на ринок нові продукти та послуги, незважаючи на масштабні економічні потрясіння. Можливість контактувати з клієнтами, виходити на нові ринки та презентувати свої ідеї світові відбувається через ІР [1].

Соціально-економічне значення результатів творчості визначається їх реальною роллю в розвитку суспільства. Зокрема це стосується науково-технічної творчості. Недаремно законодавець у преамбулі Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» [2] встановив, що рівень досягнень науки і прогресу є фактором, що визначає поступ суспільства, покращує його буття громадян та їх духовний та інтелектуальний розвиток.

Поняття ІР-права та формування системи правового захисту учасників зазначеного права. Терміни «інтелектуальна власність» та «право інтелектуальної власності» зараз активно застосовуються як у нормативних актах (у тому числі на міжнародному рівні), так і як у доктрині та в практичній діяльності не лишена території України, але й у понад 100 країнах. Це пов'язано з тим, що орієнтовно 300 років тому в економіку почав поступово входити нещодавно створений, своєрідний вид об'єкта ринкових відносин – плоди творчої, інтелектуальної діяльності. За історичними показниками це небагато у порівнянні з три тисячолітньою історією піднесення цивілізованого правового регулювання економічної ринкової торгівлі матеріальними цінностями.

З 8 листопада 2022 року, на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2022 року № 943-р «Деякі питання Національного органу інтелектуальної власності», державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» (УКРНОІВІ) є суб'єктом, що виконує функції Національного органу інтелектуальної власності (НОІВ) [3].

Метою діяльності ІР офісу є здійснення повноважень у сфері інтелектуальної власності, визначених законами України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на промисловий зразок», «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», «Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів», «Про правову охорону географічних зазначень», «Про авторське право і суміжні права», іншими законами у сфері інтелектуальної власності, актами Уповноваженого органу управління, та Статутом УКРНОІВІ, а також забезпечення стабільного та ефективного функціонування та розвитку державної системи правової охорони інтелектуальної власності та інновацій.

Національний інноваційний хаб на базі ІР офісу УКРНОІВІ включає в себе: Діджитал платформу «Інноватор» та мобільний додаток до неї («єдине вікно» для інноваторів);

Національний офіс трансферу технологій та його регіональна мережа (забезпечення комерціалізації ОПІВ «під ключ»);

Центральний офіс ТІСЦ та його регіональна мережа;

Державний інкубатор та акселератор і його регіональна мережа (забезпечення виведення розробок на ринок);

Всеукраїнська стартап-школа та її регіональна мережа (створення та функціонування стартап-шкіл у кожному регіоні);

Простір для досліджень, експериментальних розробок та створення MVP;

Академія та Центр просвітництва у сфері інновацій (розвиток інноваційної культури);

Центр фінансової підтримки інноваторів;

Коворкінг та резидентство (надання інноваційного простору та спеціальних умов для резидентів);

Інноваційне ком'юніті (об'єднання усіх учасників інноваційної екосистеми та інноваційного району).

Сучасна концепція реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності включає в себе 2 рівні, а саме створення Національного органу інтелектуальної власності та створення способів роздержавлення УААСП який збиратиме роялті визначених законодавством сферах (рис. 1).

Як зазначає В. Маньгора наразі Україні бракує впровадження власних передових технологій не лише у виробництві, але й у науці, освітній діяльності, медицині, сільському господарстві тощо. Тому постає завдання розвитку сфери інтелектуальної діяльності, без якої, апріорі, не можливо будувати сучасне майбутнє. Як показує міжнародна практика впровадження чогось новітнього, раніше не уживаного носить похвальний характер з боку споживачів і тому будує перспективу щодо кращого існування країни [5, с. 335].

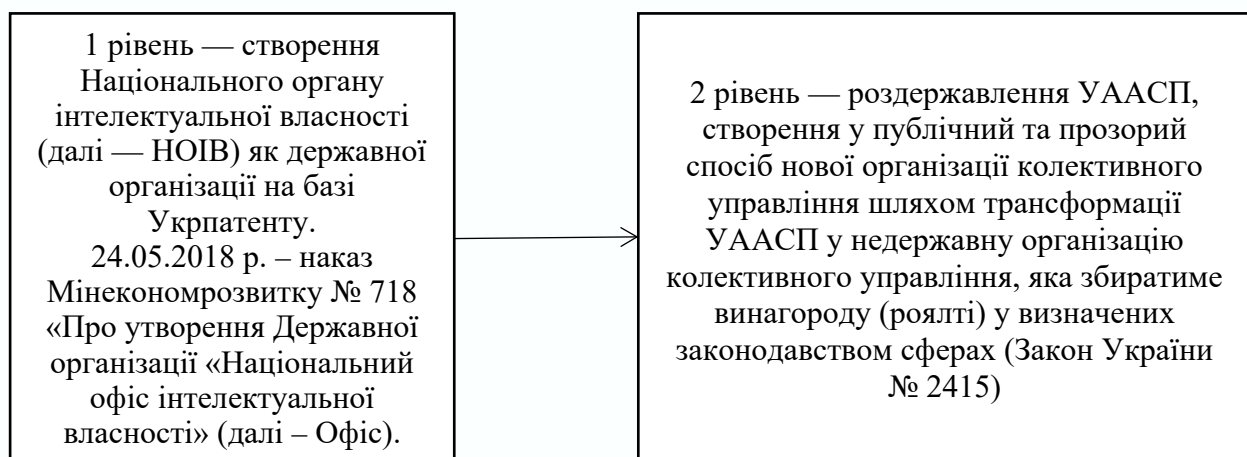

Рис. 1. Концепція реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні

Джерело: [4]

На сьогодні для проведення комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності спеціалістами УКРНОВІ розроблені пропозиції щодо розмірів винагороди винахідникам які працюють в науково-дослідних та освітніх установах що представлені в табл. 1.

Таблиця 1

Розподіл винагороди винахідникам

Чистий дохід (всі ліцензійні платежі, роялті та будь-які інші грошові кошти, що отримуються внаслідок комерціалізації інтелектуальної власності, із відрахуванням всіх витрат, понесених у зв'язку з її охороною та комерціалізацією)		
Дослідник	Працівник підрозділу, що сприяє комерціалізації	Заклад вищої освіти/ наукова установа
у разі укладення ліцензійного договору – не менш як 20 відсотків паушальних та періодичних платежів (роялті), що отримані за договором; у разі укладення договору про передачу виключних майнових прав інтелектуальної власності – не менш як 20 відсотків отриманого доходу; у разі укладення змішаного договору – не менш як 20 відсотків передбачених у договорі ліцензійних платежів.	не менш як 2 відсотки доходу, одержаного на підставі договору, укладеного на комерціалізацію ОПВ.	решта (використовуються заклад вищої освіти/НУ за визначеними напрямками).

Джерело: [4]

Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності в дослідницьких університетах зазвичай відбувається через створення інноваційних технологічних стартапів або здійснення публічно-приватного партнерства, що забезпечує таким ЗВО реалізацію наукової та науково-технічної продукції, майнового права на використання об'єкта права інтелектуальної власності, а також доведення наукових розробок до виробництва. У такий спосіб дослідницькими університетами можуть створюватися нові офіси та центри трансферу технологій, відділи інтелектуальної власності, ліцензування та патентування, завданням яких є сприяння промислового використанню результатів наукових досліджень.

Наприклад, створення патентно-ліцензійних відділів у складі дослідницьких університетів, а також орієнтація комерціалізації наукових досліджень таких ЗВО на такі напрями, як: патентування об'єктів права інтелектуальної власності та видача ліцензій на використання об'єкта права інтелектуальної власності; створення при університетах за допомогою правової, фінансової та організаційної підтримки стартапів і спін-оф компаній характеризує американську модель дослідницького університету, яку обрали

за фундамент у зміні ролі в провадженні інноваційної діяльності університетів Австрія, Бельгія, Данія, Франція, Німеччина, Португалія, Іспанія та Великобританія.

Сьогодні штучний інтелект стає дедалі автономнішим і володіє здатністю до самонавчання, тому все складніше приписувати наслідки дій штучного інтелекту особі, яка його створила. Вивчивши та проаналізувавши перспективи врегулювання в Україні питання захисту авторських прав на твори, створені за допомогою штучного інтелекту, пропонуємо доповнити статтю 7 Закону України «Про авторське право і суміжні права» ч. 2 такого змісту: «Суб'єктом авторського права на твір, створений за допомогою штучного інтелекту, є особа, яка використовує штучний інтелект з цією метою в межах службових відносин або на підставі договору, відмінного від трудового, а у випадку автоматичного генерування такого твору штучним інтелектом – розробник штучного інтелекту або у випадку передання прав власності розробником штучного інтелекту іншій особі – його власник».

Не вирішеним також в повній мірі залишається визначення прав інтелектуальної власності на твори створені засобами штучного інтелекту

Науковець М. Пері виділяє наступні випадки протиправних дій юніта штучного інтелекту:

- 1) неправомірне публічне розкриття персональної чи іншої приватної інформації людини;
- 2) прийняття юнітом штучного інтелекту рішень, які дискримінують людину чи групу осіб;
- 3) збір та використання інформації про людей в протиправних цілях і передача її особам, що не мають доступу до неї;
- 4) порушення юнітом штучного інтелекту законодавчих положень у сфері права інтелектуальної власності [6].

Положення у вітчизняному законодавстві дають можливість сформулювати висновок, що такі перебої у роботі штучного інтелекту можуть відбутися лише у разі неправильного програмування його юніту людиною – навмисно чи в результаті помилки. Разом із тим світові приклади доводять той факт, що зовсім скоро людство може втратити здатність розуміти й контролювати функціонування інтелектуальних машин. Зокрема, комп'ютер проєкту *Busy Child*, який працює зі швидкістю 36,8 петафлоп у секунду, це удвічі швидше, ніж мозок людини, але стало це можливим лише завдяки використанню штучного інтелекту, який переписує власну програму, покращує код, знаходить і виправляє помилки, збільшує здатність до засвоєння нових знань, вимірює власний коефіцієнт інтелекту IQ за допомогою тестів [7, с. 210].

Необхідним на думку Познякова С. є удосконалення правового регулювання інтелектуальної власності залишається важливою проблемою

національного законодавця. Великі масштаби порушень права інтелектуальної власності та високий рівень піратства зумовлюють необхідність удосконалення нормативно-правового регулювання сфери інтелектуальної власності. Щодо проблем вдосконалення законодавства у сфері інтелектуальної діяльності, то слід наголосити на аспектах підвищення якості нормативної бази, посиленні наукової обґрунтованості й демократизації правотворчості і правозастосування. Якісне законодавство передбачає створення таких правових гарантій, які можуть забезпечити розвиток і реалізацію різних форм власності як у сфері науково-технічної творчості, так і творчості в цілому. Тому сучасне законодавство у цій галузі повинно бути повним, системним і обґрунтованим. Крім того, є необхідність у спеціалізованому судочинстві [8, с. 492].

Отже реформування органів в сфері інтелектуальної власності має включати заходи з полегшення комерціалізації авторських прав, які на даний час планує на себе взяти Державна організація «Українське агентство з авторських та суміжних прав» місією якої є:

- спеціалізація на зборі і виплаті авторської винагороди (роялті);
- забезпечення здійснення державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються прав автора на твір;
- управління на колективній основі і захист майнових авторських прав вітчизняних і зарубіжних авторів на території України.

Висновки. У результаті проведеного дослідження можна визначити пріоритети реформування діяльності органів державної влади в сфері інтелектуальної власності:

- необхідним є подальший розвиток діджитал платформи «Інноватор» та мобільного додатку до неї для спрощення процедури реєстрації та комерціалізації авторських прав;
- розвиток регіональної мережі Національного офіс трансферу технологій для забезпечення комерціалізації ОПІВ «під ключ» для науковців
- розвиток співробітництва між науково-дослідними установами, закладами вищої освіти з Центральним офісом TISC та розвиток його регіональної мережі;
- розвиток співробітництва з промисловими підприємствами УКРНОВІ та ДО «Українське агентство з авторських та суміжних прав» для реалізації авторських прав через їх комерціалізацію.

Реалізація запропонованих заходів дасть можливість значно розширити поле діяльності вітчизняних дослідників, забезпечити їх подальшу діяльність за рахунок комерціалізації ОПІВ та вивести вітчизняні об'єкти інтелектуальної власності на світовий ринок технологій.

Література:

1. VOIV: оприлюднено глобальний звіт з показників діяльності у сфері ІВ за 2020 рік
URL: <https://ukrpatent.org/uk/news/main/wipo-indicators-2021> (дата звернення: 30.09.2023).
2. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII.
База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/848-19> (дата звернення: 10.10.2023)
3. Розпорядження Кабінету міністрів України від 28 жовтня 2022 р. № 943-р. «Деякі питання Національного органу інтелектуальної власності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/943-2022-%D1%80#Text> (дата звернення: 30.09.2023).
4. Про УКРНОІВІ. URL: <https://ukrpatent.org/uk/articles/UKRNOIVIabout> (дата звернення: 16.10.2023).
5. Маньгора В.В., Манукян Б. Реформування державних органів у сфері інтелектуальної власності в Україні. *Наукові перспективи*. 2023. № 6 (36). С. 328-337. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-6\(36\)-328-337](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-6(36)-328-337)
6. Perry M., Margoni T. From music tracks to google maps: who owns computer-generated works? *Computer Law & amp*. 2010. Vol. 26. P. 621-629.
7. Opolska N., Solomon A. Intellectual property right to objects created by artificial intelligence. *Часопис Київського університету права*. 2021. № 3. С. 209-211. URL: <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/issue/view/84/%E2%84%963-2021>
8. Позняков С.П., Маньгора Т.В. Актуальні проблеми законодавчого регулювання права інтелектуальної власності в Україні. *Наукові перспективи. Серія Право*. 2023. № 9 (39). С. 483-494. DOI: <https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023>

References:

1. VOIV: opryliudneno hlobalnyi zvit z pokaznykiv diialnosti u sferi IV za 2020 rik [WIPO: 2020 global IP performance report released]. URL: <https://ukrpatent.org/uk/news/main/wipo-indicators-2021> (data zvernennia: 30.09.2023) [in Ukrainian].
2. Pro naukovu i naukovo-tekhnichnu diialnist : Zakon Ukrainy vid 26.11.2015 № 848-VIII. Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy». Verkhovna Rada Ukrainy [On scientific and scientific and technical activity; Law of Ukraine dated November 26, 2015 No. 848-VIII. Database "Legislation of Ukraine". Verkhovna Rada of Ukraine]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/848-19> (data zvernennia: 10.10.2023) [in Ukrainian].
3. Rozporiadzhennia Kabinetu ministriv Ukrainy vid 28 zhovtnia 2022 r. № 943-r. «Deiaki pytannia Natsionalnoho orhanu intelektualnoi vlasnosti» [Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated October 28, 2022 No. 943 "Some issues of the National Intellectual Property Authority"]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/943-2022-%D1%80#Text> (data zvernennia: 30.09.2023) [in Ukrainian].
4. Pro UKRNOIVI. About UKRNOIVI. (n.d.). ukrpatent.org/uk/articles/UKRNOIVIabout (data zvernennia: 16.10.2023) [in Ukrainian].
5. Manhora V.V., Manukian B. (2023). Reformuvannia derzhavnykh orhaniv u sferi intelektualnoi vlasnosti v Ukraini. [Reform of state bodies in the field of intellectual property in Ukraine]. *Naukovi perspektyvy* 6 (36). pp. 328-337. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-6\(36\)-328-337](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-6(36)-328-337) [in Ukrainian].
6. Perry M., Margoni T. 2010. From music tracks to google maps: who owns computer-generated works? *Computer Law & amp*. Vol. 26. R. 621-629 [in USA].

7. Opolska N., Solomon A. Intellectual property right to objects created by artificial intelligence. Chasopys Kyivskoho universytetu prava. 2021. № 3. S. 209-211. URL: <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/issue/view/84/%E2%84%963-2021> [in Ukrainian].

8. Pozniakov S.P., Manhora T.V. (2023). Aktualni problemy zakonodavchoho rehuliuвання права intelektualnoi vlasnosti v Ukraini [Actual problems of legislative regulation of intellectual property rights in Ukraine]. *Naukovi perspektyvy. Serii Pravo*. 9 (39). pp. 483-494. DOI: <https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023> [in Ukrainian].